

॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ स्वधर्ममिष्टः कुप्रमिषहपराक्युखो निषिद्धवर्जितो मुख्यपात्रमित्यध्यायमस्यर्थः ॥ १४९ ॥ इति अनुशासनपर्वणि मैलुकंठीये भारतभावे

रक्षणार्थं च सर्वेषां भवतामहमागतः ॥ यातुधानीत्यतिक्रूरकृत्यैषावोवधैषिणी ॥ ४० ॥ दृषादभिप्रयुक्तैषानिहतामेतयोधनाः ॥ दुष्टा हि स्यादियं पापायुष्मा
 न्नत्यग्निसंभवा ॥ ४१ ॥ तस्मादस्म्यागतो विप्रावासर्वमां निबोधत ॥ अलोभादक्षयालोकाः प्राप्तावैसार्वकामिकाः ॥ ४२ ॥ उत्तिष्ठ ध्वमितः क्षिप्रं तानवाप्नुत
 वैद्विजाः ॥ ४३ ॥ भीष्म उवाच ततो महर्षयः प्रीतास्तथेत्युक्त्वा पुरंदरं ॥ सहैव त्रिदशैरेण सर्वजग्मुस्त्रिविष्टपं ॥ ४४ ॥ एवमेते महात्मानो भोगैर्बहुविधैरपि ॥
 क्षुधापरमया युक्ताश्छेद्यमाना महात्मभिः ॥ ४५ ॥ नैव लोभं तदाचक्रुस्ततः स्वर्गमवाप्नुवन् ॥ तस्मात्सर्वास्ववस्यासुनरो लोभं विवर्जयेत् ॥ ४६ ॥ एष धर्मः परो
 राजंस्तस्माद्धोभं विवर्जयेत् ॥ ४७ ॥ इदं नरः सुचरितं समवायेषु कीर्तयन् ॥ अर्थभागी च भवति न च दुर्गाण्यवाप्नुते ॥ ४८ ॥ प्रीयंते पितरश्चास्य ऋषयो देवतास्त
 था ॥ यशोधर्मार्थभागी च भवति प्रेत्यमानवः ॥ ४९ ॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पदानधर्मे विससैन्योपाख्याने त्रिनवतित
 मोऽध्यायः ॥ १३ ॥ ॥ ॥ भीष्म उवाच अत्रैवोदाहरंतीमिति हासं पुरातनं ॥ यद्वृत्तं तीर्थयात्रायां शपथं प्रति तच्छृणु ॥ १ ॥ पुष्क
 रार्थं कृतं सैन्यं पुरा भरतसत्तम ॥ राजर्षिभिर्महाराजतथैव च द्विजर्षिभिः ॥ २ ॥ ऋषयः समेताः पश्चिमे वै प्रभासे समागता मंत्रमंत्रयन्त ॥ चरामसर्वां पृथिवीं पुण्य
 तीर्थान्नः कामं हंत गच्छाम सर्वे ॥ ३ ॥ शुक्रैर्गिराश्चैव कविश्च विद्वांस्येनारदपर्वतोच्च ॥ भृगुर्वसिष्ठः कस्य पोगोतमश्च विश्वामित्रो जमदग्निश्च राज
 न् ॥ ४ ॥ ऋषिस्तथा गालवो थाष्टकश्च भरद्वाजो रुंधतीवालखिल्याः ॥ शिबिर्दिलीपो नहुषो बरीषो राजाययातिर्धुमारो थपूरुः ॥ ५ ॥ जग्मुः पुरस्कृत्य महानुभा
 वं शतक्रतुं तत्र हणं नरेन्द्राः ॥ तीर्थानि सर्वाणि परिभ्रमं तो माध्याययुः कौशिकीं पुण्यतीर्था ॥ ६ ॥ सर्वेषु तीर्थेष्ववधूतपापा जग्मुस्ततो ब्रह्मसरः सुपुण्यं ॥ देवस्य ती
 र्थं जलमग्निं कल्याणं विगाद्यते भुक्तविसप्रसूनाः ॥ ७ ॥ केचिद्विसान्यखनंस्तत्र राजन्नन्ये मृणालान्यखनंस्तत्र विप्राः ॥ अथापस्मन्पुष्करं ते न्हियं तं हृदादगस्येन
 समुद्धृतं तत् ॥ ८ ॥ तानाह सर्वानृषिमुख्यानगस्यः केनादत्तं पुष्करं मे सुजातं ॥ युष्मान्शं केपुष्करं दीयतां मे न वै भवंतो हर्तुं महति पद्मं ॥ ९ ॥

दीपे त्रिनवतितमोऽध्यायः ॥ १३ ॥ ॥ ७ ॥ अत्र शपथेनैव निषिद्धार्थप्रकाशने ॥ १ ॥ पुष्करार्थं इद्रेण सैन्यं कृतं मुनिभिः शपथाः कृता इत्यर्थः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ विस
 मृणालयोः कमलकुमुदवदं तरे भेदोक्षेयः न्हियं तं क्रियमाणं ॥ ८ ॥ आदत्तं आत्तं ॥ ९ ॥